

Revtepeno
Poprijéta Devica Marija

Mi tetni tescsaj. 6 st.

1907. junius.

Zmozsna
Goszpá Dogrszka

POBOZSEN MESZECSEN LISZT.

REDI GA

Klekl Jozsef, Plebános Pri Szv. Szebestjáni.

Vszebina.

Klekl Jozsef : Salve Regina	161
Sz.....cs : Kaj je szociáldemokrácia . . . , .	166
Klekl Jozsef : Remuzat Ana Magdelena	170
Bassa Ivan : Iz zgodovine szv. materecerkvi . . .	174
Szlepec Ivan : Zsivlenje i vesenje nasega Goszpodna Jezusa Krisztusa.	179
Vu nevarnoszti	187
Drobizs. — Glászi	191
Rednikov odgovor	192

**Ki sesé liszt dáblati, naj za njega dve
koroni posle na ime: Klekl Jozsef pleba-
nos pri szv. Szebestjani, posta Battyánd,
(Vasm.)**

**Sziromáki, ki nemorejo zdaj vesaszi
plácsati, kak vszako leto tak i letosz lehko
po vescrátñih sumah, ali pa, kda bodo
meli naednok plácsajo !**

**Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga
szamosztana (klostra) v krajini Szlovenskoj na Vogrszkem.**

**Preminocse leto je osztalo nanjega 400 koron. Zdaj
zse mámo 800 koron.**

NEVTEPENO POPRIJETA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPÁ VOGRSZKA. — POBOZSEN MESZCSEN LISZT.

— RÉDI GA : —

KLEKL JOZSEF
PLEBÁNOS

PRI SZV. SZEBESTJÁNI (P. BATTYÁND, VASMEGYE.)

Prihaja vszaki meszec 8-ga. Cena 2 koroni, v Ameriko tri.

Salve Regina.

Mati miloszti pravimo na dale v Salve Regini. Marija je mati milosztivna, mati szmilena, szmilenja mati, ár je *Szmilenoszt Bozso* v cslovecsoj naturi na té szvet rodila i ár je od nje do csloveka tüdi najvékse szmilenje, szocsütje dobila.

Ne mi je nakanenje zdaj od *veslovecse Bozse Szmilenoszti*, to je od Jezusa Krisztusa govoriti, koga je na szvet rodila, eden pogled na krizs, na grob, na oltár, nam je glaszno szvedocsanszto té szmilenoszti; guesimo i pre-mislavajmo szi zdaj od Marijinoga szmilenja, stero je od Jezusa dobila, od njega sze navesila.

Kak je lübeznivi Jezus nájvékse szmilenje do gresnikov meo, ár je jedino za njé zsivo i mro, tak Marijino materno szrcé tüdi nájbole oni genejo.

Szmilencje ma ona do gresnikov, ár 1) je od bozse szrditoszti obvarje, 2) ár je goripoiscse, i 3) ár je pomága po povrnenji, naj v sztare grehe nazaj ne szpádnejo.

1) Marija obvarje nász gresnike od bozse szrditoszti, vkrat drzsi bozso kastigajocso roko, naj nasz ne doszégne. Oh, da szi mi nevolni i szlabi gresniki sz nasimi grehi prevecs doszta kastig zaszlüzsim. Keliko sze preklinja i blázni Goszpod Bog, keliko je pijanoszti, nevoscsenoszti, necsisztocse na szveti, keliko hüdobnih mislenj, pozselenj, kelikokrát sze neduzsna krv pretosci — teli i vszi drügi grehi — za presteli ne szo, — razszrdijo Goszpoda Bogá i térjajo od njegove nezkonesane pravicsnoszti kastigo za nász. I Marija, tá dobra mati te pred nebeszkoga krála sztopi i proszi ga, kak njéni szin na krizsi, „odpüsztí njim, ár ne vejo ka delajo.“

Doszta nevol je szküsávala na tom szveti; sziromastvo jo v celom zsvlenji trlo, pregánjana i ospotana je bila, jedino dete szo njoj na krizsi morili, veszéli dnéarov je malo mela, zsalosztnih predoszta, escse kda szo njoj mrtvo telo vu grob seseli polozsiti, szo jo beszni neprijátelje zsalili, zná zato prestimati, ka je krizs, ka je trpljenje; zná záto obesütit, ka cslovecse szrce obcsüti v boleznoszti; prerazini, kak britka je cslovecsa szkuza, kakso rano naprávi zsaloszt vu szrci; prerazmi, kákso mocs má neszrecsa i tezsáva nad cslovekom, kda njemi vzeime radoszt i volo.

Njéne britke szkuzé, stere je pri jeszlicah, na poti v Egiptom, v Jeruzalem, na krizsnoj poti, pod krizsom, pri grobi sztocsila, njéno bolécse szrce, stero sze je vsze raztrgalod zsaloszti, kda je zvedla od ednoga, od drügoga: sziuá ti ospotavajo, na szmrt iscsejo, njéno tuzsno sztaranje: z koj bomo zsiveli, njéno veliko delo, naj szinek

po njem more zsiveti; njéna dovinszka, sztarinszka leta, v sterih je ne miloga, ne drágoga mela, ár szo apostolje po szveti odisli szinovin návuk glasztit, on szám sze je pa vu nébo k ocsi nazáj popascso, oh to vsze nám ocsiveszno dokazse, ka ona zná, ka je krízs, ka je nevola, ka je tezsáva i trpljenje.

Ki je ne szküsávo escse, kak zsalosztno je detecse szrce, kda sze drvo sz materinszkim telom v hladen grob püszti i na njo doszta, jáko doszta zsmetne zeinlé — oh od té zemlé zsmetnejsi ter zsaloszti je escse na detecsem szrci — on sze ne gene, kda komi mater zakopajo; ali ki je obesúto to zse, britko sze jocse nad decov, stera sz plácsnim szrcom sztáple za trügov maternov.

Rávno tak Precsiszta Devica Marija tündi. Da je vsze nevole presztála, gene sze nad nasimi i proszi milo i lepo szvojega milosztivnoga Szina, naj nasz ne kastiga za volo nasi grehov, ár je trpljenje prevecs zsmetno za szlaboga csloveka.

Oh keliko tocsé, ognja, povodni, kúge, betega, szmerti bi mogeo pravicsen Goszpod na té szvet poszlati, uaj vredno pokastiga njegove grehote, i ne püszti za volo prosnje Marijine. „Vidite gresniki szmileno mater! Oh bodite vi tündi szmileni do njé; szpunite, na kaj vasz proszi: ne zsálite vecs njénoga szina z vasimi grehi!“

Leta 1846-ga v Saletti na Francozkom sze je Bl. Dev. Marija dvema pasztiroma vu velikoj szvetloszti szkázala i njima právila: „Decsica! Povejta lüdsztri, ka csi sze ne povrné, csi preklinjanje i ogrizávanje tá ne niha, sze k szv. mesi ne bo hodilo, poszte i szvétke ne obdrzsi, prisziljena bom mojega sz. Szina na kastigo vüvtégnjeno, ali od méne dozdaj nazáj zadrzsano roko püsztitit z moje roke; táksa zsmécsa je to, ka jo zse nemorem obdrzsati, i csi jo püsztim z moje roke, vszakojacszi sztrahsni vdárci pohodijo to lüdsztrvo.“

„Vidite gresniki szmileno mater. Oh bodite vi tündi do njé szmileni, szpunite na kaj vasz proszi: ne zsálite vecs njégoga szina z vasimi grehi.“

Szmilena mati je Marija, tak szmilena, ka mi njéne szmilenoszti niti prerazmeti ne moremo. Szv. Bernarda lübléne recsi nam pozvedocsijo to: „Naj tiszti zamucsza oh szvéta Devica tvojo szmilenoszt, ki sze je v nevolah k tebi

obrno, i je ne poszlühnen. Sto bi bio mogoesen tvoje szmileneszti duzsino, súrino, viszino i globocsino zadoszla predposztaviti? Da njéna duzsina do szodnjega dnéva szégne, súrina celi szvet obvzeine, viszina sze nébe doteckne, globocsina njéna pa do tisztih pride, ki vu tmiesnoj vollni szmrti pocsivajo ino njim vszepovszedi i na vszakom meszti resilno blázsenszto priprávi.“

O. Bzowski pise ka je záto tak szmilena Bl. Dev. Marija, ár zhaja z Ábrahámovoga i Dávidovoga pokolenja, steri va szta tüdi veliko szmiljenja mela do vszakoga. Od Ábraháma známo, ka je do vszakoga prevecs gosztolüben bio; to goszbolübnoszt njemi je Goszpod tak plácsao, ka ga je sz dvema angeloma szám tüdi pohodo.

Dávid je pa Nabali i Sauli i drügim szovrázsnikom miloszlivno odpuszto, csi glih je nocs i den mogo na petáh biti i sze szkrivati, naj ga ne morijo. Njidva szmilenoszt je Marija tüdi herbala, i rásztlia je v njej den od dnéva, ár je bila, kak drevo pri vretini poszajena, bila je pri vretini vekivecsnoga szmiljenja, pri Jezusi Krisztusi. Od njega sze je vesila szmilenoszt, po njegovom zgledi sze je vnjoj vádila i tak je zrásztlia v njej vu zsenszkom szpoli zse navádno obilnej prebivajocsa szmilenoszt tak visziko, ka zakriva celi szvet, ka szegreva tüho, mrzlo szrce, ka sze nakloni do te nájsziromaskese kucsice i pazlivo poszlühne v njoj trpécse szirote zsalosztné zdiháje i obrise szkrbno njéne britke szkuze.

Oh pozdrávlena bodi mati miloszti!

Pozdrávlena i hváljena bodi mati miloszti od vszeh nász gresnikov za to tvojo preveliko dobroto, ka sze molis za nász, naj nasz ne dobi bics pravicsne szrditoszti bozse.

Szpoznamo tvojo szmilenoszt i v njo sze zrácsamo, szpoznamo tvojo miloszlivnoszt i k njej gor kriesimo; verjemo, ka tvoje mile ocsi na nász glédajo nász na zemli szpevájajo i pred njé sze pascsimo; csüntimo blázsenszto tvojega maternoga krila i v nje priti zselemo. Oh bodi nam na pomocs, i vüpamo sze, ka nam tüdi bodes mati miloszti.

K dokoncski sze obrnimo znova k sz. Bernarda recsam, stera nasz naj potrdijo vu veri, ka je Marija szmilena mati do nász gresnikov. On eta právi: „Nam, tebé csasz-técsim szlugom je isztina na veliko radoszt, kda tebé

Marija i za volo drügih tvojih lepih jákosztih pozdrávlajocs csasztimo, ali med tem je li szmilenoszt tvoja nam nájlüblenesa, i poszebno i zato te hválimo; zvisávamo tvoje devistvo, sztrmimo nad tvojov poniznosztjov, ali szmilenoszt tvoja sze li náj prijétnese glaszi nasim vúham, k njej sze povracsüjemo najveckrát, ár je ona zvrácsila szvet i zvelicsanje je szprávila vszakomi. Tvoja poniznoszt, oh deviska nasa mati je na tak globokom meszti szkrita, ka iz med nász k njej priti, ali k njoj sze szamo prilbzisati je niscse ne mogoci, tvoje devistvo je tak velicsanszko i zviseno, ka iz med nász ni ednoga oko je nemogocse njéne szvetloszli najvisiso piknjo zaglednoti; tvoja do nász lübézen je natelko zsarécsa i szegrevajocsa, kak zsarjávo vogelje. I drügih tvojih jákosztih stevilo je tak veliko, ka iz med nász je niscse nemore vküp posztaviti, ali zraecsunati. Ali záto je li tvoja szmilenoszt lüblenesa i tolazslivesa nam od vszeh tvojih jákosztih vküp vzétilh, da dokecs tü na zemli zrivemo, nájprvesa nasa hrána je mleko i szamo potom vino.“

Klek Jozsef.

(Dale).

Kaj je szocialdemokrácia ?

Szociáldemokráti scséjo vero vkráj szpraviti.

Tezski sztális delavcov sze szamo tak pobolsa, eci sze szvet nazáj povrné k navuki Krisztusovmi. Ar Krisztusov navuk, njegov szv. evangelium vcsi to, ka szo vszi lüdje ednaki, ka szo szi bratovje, ka vszakoga moremo lübiti kak szamoga szebe, ka vszakomi moremo pravicsno plácsati za njegovo delo; i ki doltere zasszlüzseni najem, on v nébo kricsécsi greh vesini.

Ali szociáldemokrácia je ne kre delavcov, nego proti delavcom i proti vszem lüdem : Szociáldemokráti sze doszta bole borijo proti veri, proti szvetoj Matercérkvi, kak za lezsejsi sztális delavcov. *Vkraj scséjo zéti lüdem vervanje vu Bogi i vu vekivecsnom zsitki.* Tak scséjo lüdsztvo divje napraviti i sztem divjim lüdsztvom revolucijo (reberijo) napraviti. Ar kak lüdsztvo ednok zgübi vero vu Bogi i vu prisesztnom najemi i kastigi, tak vecs niksa zemelszka oblászt ne bode mogla ládati sz lüdsztvom.

Ali naj niscse ne miszli, ka mi szamo potvárjamo szociáldemokráte, ka oni proti veri delajo, záto popisem

nistere recsi, govore szvciáldemokratov, sz sterimi oni szami szvedocsijo *szvoj právi namen*. Groza obhája csloveka, csi csté novine i knige szociáldemokratov. Ar ka tei proti Bogi, Jezusi Krisztsi i njegovoj szvéloj Cérkvi govorijo i pisejo, toga niti proti najzadnjemi csloveki nebi bilo szlobodno govoriti i piszati. Právda bráni postenje vszakoga csloveka, proti tem blaznosztam pa nikaj ne csini. Szvet sze hváli sz tem, ka je vu nasem vremeni szloboda ! Da, szloboda je, *taksa razvüzdana divja szloboda*, ka proti Bogi, proti katolicsanszkoj veri, proti pravici vszaki tepes szlobodno dela, kaj scsé. *Ki je to szlobodo dáo lüdem, tiszti je ali norc ali pa hüdodelnik bio !* Ar je tak vesino, da bi beszne psze vüpészlo med lüdi, naj je zgrizéjo, naj tak lüdje zbesznejo.

Csűjte, kak besznejo szociáldemokráti proti Bogi ! Leta 1870. junija 5-ga je *Schall*, predsednik szociál demokrtnoga zbora vüpovedao eto : „Mi szociáldemokráti Boga drzsimo za najvékse hüdo na szveti ; zatoga volo bojno naznánjamo proti Bogi.“ — Liebknecht, eden poznáni voditeo szociáldemokratov je 1874. leta eto piszao : „Potrebno je bláznoti Ime bozse, naj to recs v kraj szprávimo.“ — Rávno tak grozovito blaznoszt je piszala novina „Szociáldemokrat“ 1880. vu 21. stevilki : „Csi Boga prezsenémo iz cslovecse pameti, tak premine tüdi vervanje vu vekivecsnom zsitki ; csi pa ednok lüdje vecs ne bodo vervali nebe i vekivecsnoga zsitka, te do szi iszkali bláznsztvo eti na zemli. Záto ki proti krscsanszkoj veri dela, tiszti tüdi proti zemelszkoj oblászli i proti bogátcom dela.“ — Dietzgen János je szpiszao edno knigico pod naszlovom : „Verevaldüvanje szociáldemokrácije“ i vu toj knigi na 17. sztrani eto sztoji : „Mi ne verjemo niksega Boga i niksega visisega düha, ar szociáldemokrácia je brez vere. Vucsena cslovecsa drúzsba je to najvisise bitje, vu sterom mi verjemo.“ Na konci té zmesane knige pa to sztoji : „Miszlimo, ka szmo dokázali, ka od cslovecse pameti véksege, visisega düha nega.“

Bebel Auguszt je na nemskom drzsávnom zbori 1872. januára 17-ja etak govorio : „Csi ednok podkopamo ne beszko oblászt, teda zemelszka oblászt tüdi gorhenja. I potom pride v politicsnom dugovanji vládanja lüdsztva, v

goszpodárszkom dugovanji szociálizmus i v verevadlúvanji nevernoszt.“ Té krátke példe szvetlo kázsejo, ka szociál demokráti tajijo Boga, nebesza, pekeo i vsze. — 1901. májusa 1. szo v Genua várasi k krszti prineszli edno dete, steroga ocsa i kuma (boter) szta szociál demokráta bila. Gdá szo poleg réda pitali kumo: „Jeli verjes v Bogi, vszamogocsem Sztvoriteli nebe i zemle?“ — je kuma odgovoro: „Ne, jasz niksega Boga ne verjem.“ Dü hovnik je taksega nevernika ne mogeo za kumo gorizéti, nego drügoga je zselo. Ali ocsa deteta je od toga nikaj ne steo csüti, nego csemerno je kricsao: „Moje dete sze naj imenüje: Prvi maj! — i brez krszta tüdi lehko zsive!“

Vidite, tak govorijo voditelje szociál demokrátov. Tajijo Boga na najhüjsi nacsin; oni szo ti najhüjsi atheiszti, to je: tajiveci Boga! Njih verevadlúvanje je Engels vöpo vedao sz etimi recsmi: „Z Bogom szmo mi gotovi,“ — to je: z Bogom mi vecs nikaj nemamo opraviti, od njega nikaj nescsemo znati.

Ali toga szvojga hüdoga namena szociál demokrati vu zacsétki ne ovádijo lüdem, ar bi tak ni eden vervajosci krisztjan ne sztopo vu njihovo drüzstvo. 1890. leta szo v Halli na szvojem zbori tak odlocsili, ka njihovi agenti, steri nove kotrige szprálvjo za szociál demokrátno drüzstvo, naj nikaj ne gucsijo lüdem od vere, nego naj to právijo, ka je „vera zaszebna recs“, to je: vu tom dugovánji sze vszaki szlobodno po szvojoj voli drzsi, szociál demokrácia ga vu tom nescse mesati. To lazsejo lüdem, ka oui nescsejo drügo, kak obtezsenim delavcom pomagati, i ne bantüjejo nikoga vere, nego vszakomi dopüsztijo po szvojoj veri zsiveti i csiniti.

Ali kak grda szleparija je to, to vszaki lehko szpozna iz onib recsih, stere szem iz vüszt szociál demokrátnih voditelov popiszao! Té recsi glaszno szvedocsijo, ka szo szociál demokrati najbole divji protivniki vere. Oni bi radi Boga i vszako vero vkraj szpravili! Gdá koga vu szvojo drüzsbo dobijo, njemi tecssasz ne dajo mira, dokecs njemi vere ne vzemejo. Telko govorijo proti veri i proti dü hovnikom, ka novi tivaris na szlednje za isztino drzsi nji hove lazsi. I to niti nemre nacsit biti. Ar ki med never-

nike, med neprijatele Krisztusove sztopi, tiszti je vu grehsnoj priliki; ki pa iscse grehsno priliko, on sze sztanovitno pogubi vu njoj. Csi szv. Peter apostol nebi so med szluge i vojake na Kaifásovom dvori, tak zaisztino nebi zatájo Krisztusa; ali da je tá so med té neprijátele Krisztusove, pa sze je escse szegreva pri njihovom ognji, záto je zatájo Krisztusa. Rávno tak ki med szociáldemokrátic sztopi, on tüdi gvüsno zataji med njimi Krisztusa, zgubi szvojo vero. Záto Krisztjan nigdar i nikak neszme med szocialdemokráte sztopiti !

(Dale.)

PREKMURSKO
MUZEJSKO
DRUŠTVO
Sz—cs.
MURSKI SOBOČ

Remuzat Ana Magdelena.

Ali za to veliko osztavlenoszt i trpljenje je zse kak novinka veliko miloscso dobila od lüble-noga Jezusa. Zvedila je naime odnjega pogüb-ljenje dveh düs, sterive szta popolen zsitek ob-lüble, ali oblübo szta preломile, v grehi obtrdnole i tak sze na veke szkváurile.

To njoj je tudi nazveszto drági Odküpiteo, ka v pri-hodnoszli vecs táksega na znánje dobi i ka *njéna duzs-noszt bo zadoszta vesiniti za drügih grehe, poszебно onih, ki szo na popolen zsitek dobili pozvánje, ali to veliko bozso miloscso szo nevredno zapravili.*

Po tom razszvetlenji je sz dovoljenjom prednice ob-lübo vesinila, ka bo vszikdár tiszto csinila, ka sze Jezusi *bole* dopádne. Sz tov oblübov sze zacsne velika szvéloszt Magdalenina ; tá oblüba jo navdüsavala v opravilah, tá jo krepcsalá v trpljenji.

Ali od toga zse tudi moremo guesati, ka je tá bláge düse devojka Jezusovomi Szrei na csaszt csinila.

Za edno leto po notrisztopi vu red je redovne ob-lübe vesinila i za imé szi je zvolila : Ana Magdalena. Komaj za en meszec potom na 23-to leto po szmrti bl. Marjeta Alacoque l. 1713. okt. 17-ga njoj je naznano

Goszpod, ka jo zse dávno odebrao za siritelico csészti njegovoga najszvetesega szrca, ka naj ona dale pela tiszto, ka je Marjeta zacsela, za eden kráj sz pokorov za one, ki szo neverni poszstanoli do szvoje redovne oblübe, za drügi kráj pa po pobozsnoszli do toga lüblenoga szrca, naj sze njegova csészt po njénom zglédi i razsirjávanji tem bole poveksáva.

Od toga dnéva sze je Magdalena za daritev nebeszkoga Zarocsnika drzsála, stera jedino szamo zato zsivé,

naj ujegovo sz grehi razzsaljeno Szrce pomiri i lüdi na gorécső lübézen do njega obüdi.

I zaisztino, lübléni Jezus jo je tüdi za szvojo miritelico meo, ár njoj je ne vkraj vzeo trplenja, nego poveksávao njoj je. Csüdno doszta je trpela vu teli i düsi i szpodobno je bilo njéno trplenje k tisztomi, stero je lübléni Odküpiteo na Kalvariji presztao viszécsi med nebov i zemlov.

K tomi trplenji je escse száma szvojevolno vnogo prikapesila, ár je cele nocsi molila, escse od vnogih do-

püscsenih jesztvin sze zadrzsávala. Po toj pokori je vno-gim gresnikom miloseso povrnenja zadobila, sterih zsa-loszten düseven sztan je po visenaturaloj poti zvedila.

Ali to delo bozse miloscse je szamo priprava bilo na tiszto, na kaj jo je Goszpod odebrao, to je, naj vrelo razsirjáva csészt Szrca Jezusovoga. I naj bi jo na to pri-pravo, zacseo jo pred lüdmi odicsiti.

Kda je prednica vidila, kak sze trüdi szesztra Ána, naj Bogá odicsi, lüdi pa zvelicsa, dopüsztala i zapovedala njoj je, ka szlobodno sz vszakim guesi, ki jo zsele obisz-kati. Csi je glih szamoto lübila, podvrgla sze je zapovedi prednice i lübeznivo szi je pogovárjala sz vnogimi obisz-kávei njenimi.

Vnogi szo jo obiszkaivali, ár szo zvedli za njéno szvetoszt i szo njéne recsi i tanácse za preszvetlenje bo-zse drzsali. Po teh pogovorah szo vnogi szpoznali pot popolno i szo imánje zapüsztivsi v red sztopili.

Ali glávno njeno nakanenje je li bilo siritev Szrca Jezusovoga csészti i naj szvoj namen doszegne, niksega trüda sze ne boji, vsze presztáne i vcsini, naj kem vecs lüdi szpozna i csaszti Szrcé Jezusovo.

Da to szi moremo zapomniti, ka je v tisztom vremeni escse szamo vu rédi od Marije zvánom i pri nisterih pobozsneshi lüdeh bilo znano csasztenje bozsega Szrca. Ob-esinszke molitvi, kak dnesz den, szo sze nikde ne vrsile, ár sze je te komaj zacsinjala ta pobozsnoszt.

Ali prislo je vremen, kda sze ta pobozsnoszt more med szvet posztaviti i njega vcsiti. Po preszvetlenji bozsega Szrca je szpoznala Magdalena ka G. Bog Marseille meszlo za volo njegove mlácsne vere i razvüzdanoszti osztre kasti-gao bode.

Naj bozso kastigajocso roko odvrné i bozse Szrce pomiri, bratovesino Szrea Jezusovoga nasztávi po tanácsi szvojega püspeka, redovnoga naprejposztávlenoga i szpo-vednika.

To je bilo miszlti, ka njéno dobro nakanenje ne püsztli korenja vu szrci marseilláncov, ki szo vu veliko trzstvo bili zavézaui.

Ali naci sze je zgodilo. Njéno veliko trpljenje, neob-trudno delovánje je veliki szád prineszlo, ár szo mesztan-cesarje vsze samreli vu szamoszstan i sze dáli v bratovesino

szpiszati. Vu krátkom vremeni je kotrig vise pétdeszétjezér bilo, ki szo vu dolocsnom vremeni v szamoszlanszko cerkev prihájali, naj tam sz pobojsnimi molitvami Jezusovo razzsaljeno Szrce pomirijo.

Ali bozsa szlüzbenica je sztem ne bila zadovolna, ona je zselela, naj celi szvet szpozna Jezusovo lübléno Szrce. To szi je záto premislávala, ka sze bo trüdila, naj rimszka szvéta sztolica za celi szvet nasztavi szvétek Szrca Jezusovoga. Ali nebeszki zarocsnik njoj nazveszti, ka sze njoj to nakanenje szamo vu marseillszkoj püspekiji szpuni, pa tüdi ne prle, kak szamo po blizsnjem vdárci. Za nisterne dni je v franciskanszkoj cerkvi v oltárszkom Szvesztri szkritoga Odküpítela vu podobi máloga deteta gledala, i potom naznanila, ka je to szlednje znaménje pred kastigov Marseille meszto doszégajocsov.

Pravicsnoszt toga proroküvanja szo dogodbe poszvedocsile. Za dve leti je taksi pomor bio v Marseille-i, ka je pol lüdszta szpomrlo.

Prednji njéni szo jo v toj nevoli za tanács prosszili, ka bi naj csinili za odvrnenje bozse kastige i ona je to odgovorila, naj sze vszaki Szrci Jezusovomi zrocsi po molitvi od püspeka naprejszpisanoj i naj sze po Telovom na tjeden szvétek szveti na csészt tomi Szrci Bozsemi.

Zaman szo püspek vszakojacske molitvi naprejjpiszali, ni edna je ne genola bozsega Zvelicsitela, szamo te je pomor gorhenjao, kak nam mesztna zgodovina szvedocsi, kda szo po Magdeleninom tanácsi molitev na csészt Szrci Jezusovomi naprej szpisszali i szvétek njemi na csészt nasztavili, steri sze vu celoj püspekiji má obhájati.

Leta 1720-ga okt. 22-ga, je szvétek nasztávleni i na düsni dén obdrzsáni, kda sze je celi város i cela püspekija Szrci Jezusovomi zrocsila.

Lehko szi miszlimo, kak veszéla je bila Magdalena, ka sze je vcsákala tak velikoga odicsenja Zarocsnikovoga Szreca. Od radoszti je te etak goriszkricsala: „oh ti szrecsen vdárec, steri szi mojemi Odküpíteli tak veliko diko szpravo.“

(Dale.)

Klekli Jozsef.

Iz godovine szv. materecerkve.

— Oszmo velko preganjanje. —

De ci u s caszar rimszki je 253-ga leta vmro, Galsus pa Emlian szta szamo malo vladala, tak ka je zsetoga leta Valerian priseo na caszarszko csaszt ino je vladao do leta 260-ga po Kr. r. Vu zacsetki je escse mireu bio, ar je vu szvojen caszarszkom dvori tüdi meo preci postüvanja vrednih krsztsenikov, nego szledkar sze je vu szvojoj sztaroszti niksemi egyptomszkomi csarobniki vu roke dao, na steroga tanacs je zapovedao vsze püspeke i dühovnike z drzsanja ztirati. 257-ga je pa zse vsze zpomoriti zapovedao, ar ga je te csarobnik na to pri-neszeo, ka je z drob male dece vmorjene dao szebi z tem cslovekom szvojo prihodnoszti proroküvati.

Vu Friki jih je toga hipa telko zpomorjenih, ka eden cerkveni piszateo pise, ka csi bi je vsze na ednom meszti vu vodo vrgli, bi vodo sztavili z njimi; pa sze to tüdi razmi, ar zse Tertullian pise okoli 200-ga leta, ka je tam veksi tao lüdszta katolicsanszki.

Szvetszke krsztsenike je pa ete caszar na to obszodo, naj vsze szvoje csaszti i vszo imanje zgübijo pa, csi te duzse krsztsenicie osztanejo, sze naj tüdi vmorijo.

Za njegovoga csasza je vmorjeni Szv. Fabian,

Cornel, Lucius, II. Stevan papa, szledkar szv. II. Syxtus papa z szvojim diakonusom, szv. Lorencom, ki je pitao papo, kda je na szmrt so: „Kama ocsa, brezi diakonusa? Ve szi pa ti brezi mene nikdar ne darüvao?“ — „Za tri dni za menom prides,“ njemi je odgovoro papa, pa sze je tüdi tak zgodilo. Toga hipa je tüdi vmorjeni szv. Cyprian püspek, v Rimi szv. Adrias z zsenov Paulinovi decov Nera pa Marina, szv. Fructuosus tarragonski püspek na Spanjskom, z szvetim Cypriantom szv. Montan i Flavian pa jezere drügih, sterih imena niti nepoznamo.

Po szmrti Valerijan caszara, steroga je Sapor, perziscki kral vu vozo vrgeo, ino ga je za najpozadnjese szlűzsbe nücao, je njegov szin Gallien vzeo prek caszarsztvo od l. 260-ga do l. 268-ga. Te je zapovedao, naj krsztsenikom zpojemane cerkvi, pokopalicsa i drüga szv. meszta nazajdajo pa njim naj mir dajo. Nego vu vladanji je szlab bio tak, ka po njegovoj szmrti zse vojszka tak razvűzdana bila, ka je vu dvema letoma 13 razlicnih caszarov posztavila vu razlicni drzsavah caszarsztva, stere te pa doliszpravila z tronusa, csi sze njoj je ne vido. Iz caszarszke zapovedi szo vu tom csaszi ne preganjali krsztsenike, ar szo meli med szebom zadoszta bojne.

Deveto velko preganjanje.

Aurelian je bio tiszti, ki je 270-ga leta vsze drüge pobio pa je pet let, do 275-ja vladao to ogrumno veliko drzsanje. Vu zacsetki je krsztsenike ne bantüvao, nego na konci zsviljenja je dao proti krsztsenikom edno zapoved napraviti pa prle, kak je to steo podpiszati, je sztrela vdárla pred njegove noge na tla. Zoszagao sze je pa je te ne podpiszao toga piszma, nego szledkar je li vesino pa sze je ta zapoved preganjanja tüdi razsilira zse po blizsnjih krajinah, kda je szamo glasz raziseo, ka szo csaszara lasztivni vojacje vmorili, steri szo te Probusa posztavili za caszara, ki je vladao do leta 282-ga z pravicsnosztyov ino mirom za krsztsenike. Po njegovom ravnitelsztri swo dve leti znova na vsze kraje

drügoga caszara steli meti, dokecs je ne illyrszka vojszka 284-ga Diokleciana, ednoga illyreca (szlavjana) za caszara posztavila.

Od Aurelianove zapovedi do Diokleciana je minolo 9 let, stera letszo zato po vnogi krajaj leta manternistva bila. Tak na pr. na francuszkem je vmorjeni szv. Priscus, v Rimi szv. K utropius, Zozimus i Bononus z 50-imi vojakami, stere je on na pravo vero szpravo, vu Azsii szv. Konon z szinom i tak dale. Tak ka zato te csasz nikak ne bio csasz mira; zato te csasz za deveto preganjanje racsunamo. Nego na vszo eto 300 letno trpljenje szv. materecerkve je zdaj na konci prislo to najvekse, stero bi szkoro mogli ober Neronovoga preganjanja djaszti. Liki hodimo po redi.

Deszeto velko preganjanje krsztsenikov. Caszar toga hipa je bio Dioklecian od leta 284-ga do 305-ga po r. K. Bio je bisztroga razuma cslovek, nego csaszli zselenu nageo cslovek. Vu zacsetki je vcsaszi vpamet vzeo, ka to velike drzsanje szam ravnati ne more, za to je v zahodni kraj szvojega caszarsztva szvojega domoradca Maximiliana poszlavo za caszara, on szi je pa zebrao izhodni kraj szvojega drzsanja liki tak, ka zato li on osztao predjen caszar. Tomi Maximiliani je dopuszto ka szi escse ednoga vladara imenuje na pomocs, ki szi je Konstantinus Klorusa vzeo na pomocs vu ravnANJI, szam Dioklecian pa niksega Galeriusa. Tak ka szo zdaj ti stirje na stiri tale vzeli med szebom rimszko caszarszvo ino z taksim, csi li eden ovomi szo podvrzseni bili, ravnanja szvojega tala szo szami vu roki drzsali.

Cerkveni piszatel Eusebius nam szvedoci od toga esasza, ka szo krsztsenicje te zse z cela odkrito szvojero drzsali ino z poganoV szo zandrúgim sze velke trume dale okrszttiti, nego to je pa vszakovrszne lüdi prineszlo vu szv. matercerkev tak, ka je ona pomali zacsnola pomenkavati vu szveloszti, trume szo mlacsne gratale ino grehote szo sze vszikdar bole sirile med lüdmi. Dioklécian caszar njim je dao vsze szloboscine, vu kralevszkom dvori je znova vnogo krsztsenikov bilo vu visisoj csaszli, pa je med njimi caszar Gorgoniusa

i Doroteusa poszefno rad meo tak, ka je na njidva tanaes najveceskrát poszlühsao. Nego zgodilo sze je, ka je caszar poganszko daritev dao prikazati szvojim bogom ino prihodnoszt szi je steo iz drob zaklane sztvari proroküvati dati kak je tisztoga hipa navada bila med pogannami. Krsztsankszki dühovnicje, ki szo za njegove csaszli volo tam poleg bili, szo sze krizzali pri toj szlovesznoszti ino z tem kazali, ka nescsejo delnicje biti poganszkom bogom prikazane szlüzbe pa na to je te poganszki prorok nikaj ne zvedo iz tih drob, ar njemi je satan pred znamenjom szv. krizsa ne steo odgovarjati. Na to escse caszar Diokleian ne bi preganjanje zacsno, csi nebi okoli njega Galerius, njegov szocaszar na veke proti krsztsenikom gucsao, ar je on zse od mladoszti szvoje vu odürjavanji krsztsanszta goriraszeo, da je njegova mati tüdi poganszka prorokinja bila. Te Galerius je te ednok v Nikomedijs, kde szta obadva z caszarom vküp bila, nagucsaos cassara, naj krsztsenikom imanja i szloboszine vzeme, na to je pa vuzsgao szam Galerius caszarszko palacso pa je to na krsztsenike porino.

Razdrazseni poganje szo vesaszi razdrli katolicsanszko cerkev, drugi den sze je pa na Diokleianovo zapoved zacsnolo grozovitno preganjane, vu sterom szo ti najbogi najprle prijali szmrt manternisko. Dioklecijan je zandrúgim davao nove zapovedi vö, vu sterih razlicsne kastige i trpincseuja za sztalne krsztsenike zapovedavao. Pekli szo je, kühali v zsarecsem ognji, z zsarecsimi klecsami njim meszo iz tela trgali, po kotrigah pomali je zsive razno szekali, z zsvih kozso gúlili, z kobilami za repe privezane okoli vlacsili, z nozsami nabite potacese szo meli ino je na tisztih mrevarili pa sto bi znao povedati vsze pri-like, stere njen je satan vu pamet dao proti krsztsenikom. Escse po Diokleianovoj szmrti (l. 305.) je to trpeло, ar je Galerius escse bole divjao, kak szam Diokleian. Ravno tak je delao Maximian pa njegov szin Maxentius na zahodnoj drzsavi — tej szo zse prle zacsnoli kak Diokleian.

Najbole poznani manternicje toga csasza szo bili Cajus, Marcellus pa Marcellinus rimszki papovje, szv. Sebjan, szv. Agnes, Zsuzsanna,

Filomena, szv. Lucia, szv. Iuri, szv. Katalena
Alexandrinszka, szv. Julia, Leokadia, Felix,
Maurus, ~~Viktor~~ Viktor, Ursus, szv. Forjan, szv.
Afra, szv. Anasztazia, szv. Vincencius diakon,
vu caszarszkom dvori escse pred szv. Szebestjanom
szv. Gorgonius pa Daroteus, szv. Barbara
i. t. d.

Eto grozovitno preganjanje je trpelo do leta 312-ga
dokercs je ne Konstancius Klorusuv szin Konstantin
prek vzeo vladarszivo, steri je naime po szmrti Diokle-
cijanovoj i szvojega ocse od vojszke za caszara posztav-
leni boj pelao proti Galeriusi ino Maximilianovomi szini
Maxentiusi pa da je nje pobio, te szi je Liciniusa
szvoje szesztre mozsa zebrao za zahodnoga caszara, on
je pa izhodni tao drzsanja ravnao.

Konstantin pa Licinius szta 312-ga zapovedala mir
za krsztsenike pa z tov zapovedjov sze zacsne nova doba
szv. materecerkve.

(Dale.)

Bassa Ivan.

Zsivlenje i vcsenje nasega Goszpodna Jezusa Krisztusa.

Lázar od mrtvih gorisztáne.

Bio je v Bethánii, kde szta Mártha i Maria szesztre prebivale, eden Lázar imenüváni betezsni. Bila je pa tá Maria ona, stera je namázala Goszpodna sz disécsim mazalom i briszala je nogé njegove z szvojimi vlaszmi, stere brat je bio betezsen Lázar. Poszlale szta záto szesztre glász k Jezusi: Goszpodne, koga lübíš, je jáko betezsen. Jezus pa právi: ete beteg je ne k szmrti, nego na diko bozso, naj sze po njem odiesi Szin bozsi. Jezus je pa lübo brata Lázara i szesztre njegove. I csi je glih glász dobo ka je Lázar betezsen, itak sze je escse tam müdo dvá dni. Po tom je pa pravo szvojim vucsenikom: Hodmo nazáj vu Judeo. Vucsenicje pa velijo njimi: Mester! zdaj szo te steli zsidovje tam okamenüvati, i zuova tá ides? Jezus je pa odgovoro: „Vu dnévi ne li dvanájszvet vör jeszte. Csi sto hodi vudne, ne potekne sze, ár szvetloszt etoga szveta vidi; csi pa sto v nocsi hodi, potekne sze, ár nema szvetloszti. Eta govorécs i nadale právi: Lázar nas priátel, szpi, ali so mo, naj bi ga z sznah zbüdo. Vucsenicje pa právijo: Goszpodne, csi szpi, te sze ozdrávi.

Pravo je pa to Jezus od szmrti njegove, oni szo pa miszlili, ka od szpanjá guesi. Záto njim po tom ocsiveszno právi Jezus, ka je mro Lázar, ino njim dale veli: za vaso volo sze veszelim, ka szam ne bio tam, naj ver-

jete; zdaj hodmo k njemi. Veli potom Tomás, ki sze za dvojnika zové, hodmo i mi, naj z njim merjemo.

Priseo je Jezus i zvedo je, ka je Lázar zse stiri dni vu grobi. Gda je pa Bethánia od Jeruzsálema ne dalecs, na petnájszet bezsájov bila, vecs zsidovov je prislo k Márthi i Marii da bi njidve potrostali za volo szmrti brata. Gda bi záto Mártha csúla, ka Jezus prihája, popascila sze je pred njega; Maria je pa domá osztála. Mártha pa právi Jezusi: Goszpodne! da bi eti bio, brat moj nebi mro; ali i zdaj znam, ka kakoli proszis od Bogá, dá sze tebi. Veli njoj Jezus: Gorisztáne brat tvoj. Odgovori Mártha: Znam ka gorisztáne vu gorisztanenji na dén szlednji.

Veli njej Jezus: jaz szam gorisztanenje i zsítek, ki verje vu meni, on csi glih merjé, zsivo bode; i vszáki ki zsivé i verje vu meni ne merjé na veke. Verjes to? Odgovori pa Mártha: Ja Goszpodne! jaz verjem, ka szi ti Krisztus. Szin zsivoga Bogá, ki szi priseo na ete szvet. Eta govorécsa zazové szesztra szvojo Mario i tiho njoj právi: Vučitel je eti i zové tebé. Ár je te escse Jezus ne priseo vu vesznico, nego bio je na onom meszti, kama je pred njega pribeszala Mártha. Zsidovje pa, ki szo z njov bili vu hizsi i njo trostali vidivsi, ka Maria hitro gori sztáne i vőide, szo za njov sli miszlécsi, ka k grobi ide, naj bi sze tam jokala.

Gda je Maria k Jezusi prisla, pred njegove nogé pokleknovsa právi: Goszpodne, csi bi eti bio, nebi mro brat moj. Vidivsi pa Jezus njo plakajocso razdréssel sze je vu dűhi ino právi, kama szte polozsili njega. Odgovorili szo pa: Hodi i pogledni.

Zaszkuzo sze je pa Jezus. Stero vidivsi zsidovje právijo: ovo kakda ga je lübo! Niki pa z njih szo pravili: Nebi mogeo vcsiniti on, ki je odpro ocsi vu szleposzti rodjenomi, da ete nebi mro.

I Jezus ide zsalosztno k grobi. Stero je bio edna votlina i kamen je bio na njo polozseni. Právi Jezus: Vneszte odnet ete kamen. I vu recs njem je vujsla Mártha govorécsa: zse zdihék má, ár je zse strtodnéven.

Veli njej Jezus: Ne szam pravo, ka csi bodes vervala, vidila bodes diko bozso? Odyálali szo záto kamen.

Jezus pa zdignovsi ocsi na nébo právi: Ocsa, hválo ti dávam, ka szi mené poszlühno. Jaz szam znao, ka ti vszigidár mené poszlühnes, ali za volo okol sztojécsega lüsztiva szam pravo to, naj verjejo, ka szi ti poszlao mené. Po tom je pa z velkim glászom kricsao: Lázar hodi vő! I vő je priseo on, ki je bio mrtev, majocsi zvézane roké i nogé, obráz njegov je pa z brszačov bio zvézani. I veli okolisztójécsim Jezus: Odvészste vezálje i püsstite ga.

Vnogi z zsidovov, ki szo prisli k Marii i Márthi njidve trostat vidiši eta szo vervali vu njem. Drügi szo pa farizeusom pripovedávali, ka je csino Jezus. Farizeusje szo pa pravili: ka bi csinili, ár ete cslovek vnoga znaménja csini. I od onoga dnéva szo dokoncsali, ka vmořijo njega.

Strti del.

1.

S z e j á c s .

Eden dén vöidoci Jezus z hizse szeo szi je poleg morja. Velka vnozsina sze je szprávila okoji njega, ka je mogeo v ládjo sztopiti i tam szedeti, lüsztvo je pa sztalo kre morja. Návadno je pa Jezus rad guesao po prilikah, zdaj njim je tüdi eto príliko pravo.

Vő je so szejács szemen szejat. I kak szeja, nisterno szemen je szpadnolo kre poti i pridocse ftice gori szo je pozobale. Drügo je szpadnolo na pecsino, gde je ne bilo zadoszta zemlé, hitro je zislo, ár je ne bilo globoko vu zemli. Ali vu zsarkom szunci vő je zgorelo, i da je ne melo korenjá poszehnolo je. Nisterno je pa szpadnolo med trnje, i zrascseno trnje je njé zadávilo. Nisterno je pa szpadnolo vu dobro zemlo i prineszlo je szád, nisterno szto, nisterno sésztdeszét, nisterno pa treszetikrát teliko. Ki má vüha na poszlüsanje, naj poszlüsa. Poszlühnte zálo razláganje prilike.

Csi sto poszlühsa recs králesztva nebeszkoga, ali ne

razmi, pride te hüdi i vneszé, ka je vu njegovo szrcé poszejano; to je od steroga szam pravo, ka je kre poti szpadnolo.

Stero je pa na pecsino szejano, ono znamenüje onoga, ki recs csüje i sz radosztjom jo gorivzeme, ali da nema korenjá, szamo do csasza trpi i csi sze za volo recsi sztiszkávanje i pregánjanje pripeti: hitro sze szpácsi. Stero je pa med trnje szpadnolo, znamenüje onoga, ki poszlühsa, ali szvecke szkrbi i csalarno bogásztvo zdavi recs i brezi száda osztáne.

Stero je pa vu dobro zemlo poszejano, znamenüje onoga, ki pazlivo poszlüsa, porazme, zdrzsi, za rodno je vesini: tak ka nisterni szto, nisterni sésztdeszét, nisterni pa treszetikrát telko száda prinása.

2.

O d d e s z é t d e v i c .

Priszpodobno bode králesztvo nebeszko k desztem devicam, stere vzemse szvoje lampase sle szo vö proti zsenini. Z njih ji je pa bilo pét csednih, pét pa neszpametnih. Neszpametne szo szi ne vzelé vu lampase olija, te csedne szo pa mele z oliom nalejáne lampase. Gда bi sze pa müdo zsenin zadremale i zászpale szo te device. Ob pol nocsi je pa krics nasztano: ovo zsenin pride, idte vö pred njega. I gori szo sztanole vsze devojke i osznájzsile szo lampase szvoje. Te szo neszpametne tem csednim pravile govorécce: dajte nam z olija vasega, ár lampasje nasi vgasüjejo. Odgovorile szo pa csedne: ne tak, ka bi szfalilo nam pa vam, idte k odávcom i küple szi ga. Gда bi pa one odisle küpüvat, priseo je zsenin, i stere szo priprávlene bilé, notri szo sle z njim na gosztüvanje i dveri szo zaprli. Po tom szo pa prisle neszpametne ino szo pravile: Goszpodne, Goszpodne odpri nam! Zsenin njim je pa odgovoro: zaisztino velim, ne

poznam vász. Veroszlüjte záto, da nevete dnéva, niti vőre, gda pride Szin cslovecsi racsun proszil' miloscse i dáre, stere je na vász zavüpao.

3.

O d t a l e n t u m o v.

Eden vu dalésnji ország odhájajoci cslovek je zézvao szvoje szluge i prek njim je dao blago szvoje. Ednomi je dao pét talentumov, drügomi dvá, tréjemi pa ednoga, vszakomi poleg szvoje premocsi, i na pot sze je szpravo taki.

Idocsi pa, ki je pét talentumov vzeo, trzso je z njimi i zaszlüzso szi je pét drügih. Ki je dvá dobo, priszdobno je vesino i dobo je dvá drügiva. Ki je pa ednoga vzeo, vu zemlo je zakopao peneze gospoda szvojega.

Po vnogom vremeni je pa priseo nazaj gospod onih szlugov i csini racsun z njimi. Prisztovivsi, ki je pét talentumov vzeo, prineszo je drügih pét talentumov govorécsi: Goszpodne pét talentumov szi mi dao, ovo drügih pét talentumov szam dobo z njimi. Veli pa njemi gospod njegov: Raduj sze dober i veren szluga! da szi nad malim bio veren, ober vnoga te posztavim; idi vu radoszt Goszpodna tvojega. Pridocsi pa, ki je dvá talentuma vzeo právi: Goszpodne! dvá talentuma szi mi dao; ovo z njima szam drügiva dvá talentuma dobo. Veli njemi gospod njegov: Raduj sze dober i veren szluga, ár szi nad malim bio veren nad vnoga te posztavim, idi vu radoszt Goszpodna tvojega. Pridocsi pa tiszli, ki je eden talentum vzeo, právi: Goszpodne! znao szem, ka szi oszter cslovek, zsenjas, gde szi ne szejao i szprávas, kde szi ne raszipávao: bojécsi záto szem tvoj talentum szkrio vu zemlo, ovo eto je tvoje. Ali gospod njemi právi: Hüdi i manjáren szluga; znao szi, ka zsenjam, gde szam ne szejao, szprávlam, gde szem ne raszipávao, mogeo bi záto peneze moje minjávcom dati, naj bi jaz pridocsi vzeo

njé z dobicskom. Vzemte záto od njega talentum i dajte ga onomi, ki má deszét talentumov. Ár vszakomi, ki ma, da sze njemi i objádao bode; od onoga pa, ki nema, escse, ka má, sze vneszé od njega. Nevernoga szlugo pa vrzste vu vünensnjo tmico, gde bode jokanje i zobno skripanje.

4.

S z m i l e n i s z a m a r i t á n e c.

Eden právdoznáneč je szküsávajocii szpitávao od Jezusa: Vučitel! ka bi csino, naj bi zadobo zsítek veki-vecsni? On njemi pa právi; vu právdi ka je szpiszano, ka cstés tam? On pa odgovorécsyi veli: Lübi Goszpodnoga Bogá tvojega z celoga szrcá tvojega, z cele düsa, z cele mocsi, ze vsze pámeti tvoje; blizsnjega pa, liki szamoga szebé. Veli njemi Jezus: Prav szi odgovoro, to csini i zsi-vo bodes. Právdoznáneč je pa steo szebé szpraviesati, záto znova pita: sto je moj blizsnji? Jezus njemi je pa za od-govor naszledüvajocso priliko pravo:

Eden cslovek je so z Jeruzsálema vu Jericko i szpad-no je med razbojniko, ki swo ga szlekli, oranili i na pol mrtvoga kre poti povrgli. Zgodilo sze je pa, da bi eden dühovnik so po onoj poti, ki da bi ga várao, ogno sze njega. Priszpodobno pa eden levita, gda je priseo k onom meszti, so je mimo njega. Eden szamaritáneč pa váravsi njega, szmilüvao sze je. K njemi sztopivsi oli i vino je vlejao vu rane i zavézao je njé: djao ga je na zrivincse szvoje, pripelao ga je vu ostario i szkrb je meo na njega.

Na drügi dén pa dvá szoda je dao osterjási govo-rečci: mej szkrb na njega i csi ka ober toga potrosis, jaz gda nazájpřidem, ti povrném. Po tom pa pita Jezus od právdoznánca: ka miszlis z teh trojih steri je bio blizsnji onomi, ki je szpadno med razbojniko? Piszmoz-náneč pa odgovori: ki je znjim szmiljenje csino. Veli njemi Jezus: Idi i ti priszpodobno csini.

5.

Z g ü b l e n a o v c a.

Farizeusje i piszmoznaci szo mrmrali proti Jezusi, ka on gresnike k szabi primle i je z njimi. Znajocsi pa eta Jezus, njim je eto priliko pravo: Sto je cslovek, ki má szlo ove, i csi edno z njih zgübi, ne nihá ti devétdeszétdevét vu püsztini ino ide za tov zgüblenov, dokecs jo ne nájde? I gda jo nájde, gori jo dene na plécsa szvoja i z veszeljom domo idoci vküpazové prijátele i szoszede szvoje govorécsi njim: Radüjte sze z menom, ár szam najsao ovco mojo, stera sze zgübila. Velim vam, ka tak véksa radoszt bode vu nebészah nad ednim pokoro csinécsim gresnikom, kak nad devétdeszét i devetimi pravicsnimi, ki ne potrebüejo pokore.

6.

R a s z i p n i s z i n.

Niki cslovek je meo dvá sziná. Te mlájsi je pravo szvojemi ocsi: ocsa daj mi vő mojo herbio. Ocsa njemi je vődao, ka sze njega dosztájalo. Vu krátkom vremeni je szin vsze vküppobrao ino je odisao vu dalésnjo krajinu, gde je po nerédnom zsvilenji zapravo szvojo herbio. K tomi escse vu onoj dezséli je velki glád vővdaro i on je zácsao sztrádati. Naj bi szi pomogao k ednomi mesztancsari one drzséle sze je vu szlüzbsbo pogodo, ki ga je odposzlao na szvoj marof szvinjé pásst. Oglajeni bi napuno szvoj trbüh z pomijami, ali niscse njemi je nedao.

Vu szébe sze pa povrnovsi právi: Kelko nájemnikov obiljáva va hizsi ocsé mojega, jaz pa eti miram od gláda. Gorisztánem záto i so mo k mojemi ocsi i pravo mo njemi: ocsa pregreso szam proti nébi i tebi: zse szam ne vreden, ka bi sze zvao za sziná tvojega, szamo med najemnike szvoje me vzemi gori. I tak je tekáj csino. Priblizsávajoc-sega njega zse ozdalécs vára njegov ocsa; na szmilenoszt sze pobüdi pred njega popasci, obimné ino ga küsne.

Právi pa szin ocsi: ocsa pregreso szem proti nébi i tebi, zse szem ne vreden, ka bi sze zvao za sziná tvojega. Veli pa ocsa szlugom: Hitro prineszte to nájlepszo szüknjo i gori ga oblecste, prsztan dajte na roko njegovo i obütel na nogé; prizsente naprje krmleno tele, zarezste je, jejmo i veszélmo sze; ár je unoj szin bio mrtev i ozsivo sze je, zgüblen i nájdeni je. I zácsalo sze goszcsenjé.

Sztaresi szin pa toga ocse je bio na poli i gda sze je pridocsi priblzsávao k hizsi, csüo je igranje i szpevanje. Zézvavsi pa ednoga z szlugov szpitáva, ka je to? On njemi pa právi: brat tvoj je priseo i ocsa tvoj je od veszeljá krmleno tele zarezao, ka sze je zdrav nazájpovrno. Gda je to csüo sztaresi brat, razszrdo sze je i ne je steo notriidti. Vöpridocsi ocsa ga pa szpitáva, zakaj sze szrdi? I odgovori ocsi: ovo teliko let szlüzsim tebi i nigdár szem tvojo zapoved ne presztopo i meni szi nigdár ne dao ni ednoga kozlicsa, ki bi ga z mojimi priátelmi veszélo potroso, gda je pa tvoj szin, ki je szvojo herbio zapravo, priseo, zarezao szi njemi krmleno tele. Právi pa njemi ocsa: szinek ti szi vszigidár z menom i vsza moja szo tvoja: ali zdaj sze radüvati i veszeliti trbe; ár je tvoj brat mro i ozsivo sze je, zgubleni je bio i nájden je.

(Dale).

Szlepecz Iván.

Vu nevarnoszti.

— Poveszt. —

Mama, jesz szam sze odlocsila, jesz bom pa li slana to szlüzbsbo. Gledajte eti je od agenta piszmo prislo, vu sterom je tüdi edno od tisztoga meszta plebanosa z njihovov pecsatjov, ka je tá rodovina postena, k steroj szam sze pogodila; to drügo piszmo je pa od goszpe, ka bom szlobodno vszakó nedelo pa vcsaszi vu tjedni tüdi k mesi sla. Goszpa mi nikoga proti posle, ki de me na zselez-nicskoj posztaji csakao pa ga po tom zpoznam, ka de meo beli robcsek zvezani okoli prave roke. Jeli mama, vecs szi zse nancs zseleti ne morem! Pa te tak dobra placsá! Za prvi frtao leta mi naprej placsajo 100 koron, to vcsaszi vam poslem domo, telko tü celo leto ne bi zaszlüzsil. Te sze lehko date doma vraesiti, ka te bole zdravi, pa Marika de vam kaj dvorila.“

„Dobro, dobro dete moje, nego to je li velki varos pa jesz tak znam, ka tam jezero neszrecse csaka na tebe.“

„Mama, ve szam pa jesz vszikdar vrla bila pa scsem tüdi osztati. Jesz ne bom po meszti hodila, raj bom szi doma od vaj premislavala. Daj mi, draga mama, tvoj blagoszlov, pa bom veszelo sla, ka ti kaj zaszlüzsim.“

Betezsna zsenszka je z lübeznosztyov potegnola k szebi szvojo vu najlepsoj mladoszti cvetecso heser, jo je vrelo küsnola ino te djala: „Idi dete moje vu imeni Boga i bl. D. Marije, liki edno mi obecsaj Ana?“

„Pa ka bi to bilo mama?“

„Ka vcsaszi, kda vu meszto prides, notri sztopis vu najprvo cerkev ino szebe vu obrambo bl. D. Marije preporocsis.“

„Vszakojacscki vcsinim, to ti rada obecsam.“

Za dva dni, proti vecseri je z velkim ropotom, zdihanjom i praszkov leto brzovlak notri vu centralno posztajo B. meszta.

„Znamenje de eden beli robcsek okoli prave roke“ szi je mrmrala pred szebe edna mlada dekla, kak je vösztopila iz vlaka. Nasa Ana je bila.

„Glejte, to szte vi, gospodicsina,“ je zacsüla naednok poleg szebe glasz, „veszeli me, ka szte tak prav prisli.“ Edna sztaresa zsenszka njoj je troszila roko z temi recsmi, stera je z veszeljom poglejüvala zdrav obraz i mocsne kotrige deklice.

Ana je vroke szegnola z njov ino malo bojazlivo pitala: „Szte vi tiszta, ka me morete k M-ovim szpreviditi?“

„Ja, jesz szam! Mate kaksi pak? Hodite, sle ve ta prek, edna kola szi pogodive pa vi sze pelale domo.“

„Je dalecs do vase hizse? Ne bi mogle peski idti?“ je pitala Ana miszlecsa na materi dano obecsanje.

„Csi ravno scsete, lehko pak konni prekdave pa ve sle peski. Ve je dalecs ne pa koncsi te malo kaj vidili z nasega meszta.“

Posztajo szo osztavile pa szo sle mucsecs edna poleg ove po razszvetlenih vulicah meszta. Ta zsenszka szi je krzsak ua obraz potegnola z krscsaka: „Nemrem z ocsmi vu te elektricsni poszvet gledati,“ szi je pogucsala.

„Je to katolicsanszka cerkev?“ je pitala Ana naednok, kak je eden visziki türem ovarala.

„Jesznevem.“

„Ve szte pa vi katolicsanka?“

„Ja, ja, to zse, liki — mi — mi na drügom kraji meszta sztanujemo, B. je pa velko meszto.“

„Te bom pali probala, jeli notri more.“

„Zdaj? To ne ide, midve moreve domo, ovaci de nama prekeszno hodilo“ odgovorila je z niksov naglosztjov sztara.

„Na, pet minot zse ne tak doszta, z tem sze zse ne zamüdive,“ odgovorila je Ána sztanovito, jesz szam to mojoi materi obecsla, pa je zse sla notri v cerkev.

„Ve ti zse mine vola molitve! Tebi sze scse ne szenja, ka szam jesz tiszta tvoja, osztra katolicsanszka

goszpa"-je muvila na pol glaszno odzaja za njov sztara ino sla za njov v to cerkev, stera je katolicsanszka bila zaisztino. Za njimi vesaszi je edna drúga gospodszka zsenszka sla z ednim mladim cslovekom.

„Ka je ta sztara muvila?“ je ta gospa pitala toga mladencu.

„Csi szam dobro razmo“ je djao mladenec „je proti molitvi te dekle nikaj mela.“

„Hm, nevem, sztara sze mi malo szpoznana vidi, kde szam jo kde mogla viditi?“ — „Za bozso volo,“ szkriesi ta gospa na ednok, „to je pa tiszta, steroj szam jesz ednok edno deklo z rok odszlobodila! Sla bom za njov Alfonz, ti tecasz tu csakaj malo!“

Ta gospa ide za njima vu cerkev pa jo pogledne bole: „Ona pa je, tu hitra pomocs potrebna.“ szi je miszlila ta gospa, stera je bila kotriga ednoga tak zvanoga zseleznickskoga missiona, pa je zse vecskrat mela priliko taksim odurnim babam z rok neduzsne vesznickske dekle odszloboditi.

Hitro sze je nazaj obrnola ino je djala proti szvojeni szini: „Alfonz, gledaj, ka ti onivi dve ne vuideta z oesi, jesz idem policaja zvat,“ pa na to bezsi vő z cerkev, sze okoli zgledne, tu navadno eden vszikdar szloji — zdaj „Ahe, escse bogse!“ szi miszli pa sze sztavi pred ednim policajszkim oficerom na ceszti rekocsa:

„Goszpon leidinand!“

„Na szlüzbsbo, milosztivna gospa grofica, ka zselejo?“ Hitro njemi je pripovedavala, ka je.

„Tu je ne morem zgrabiti — ne imam zadoszta szvedocsanszta — ednoga szkrivnoga policaja . . .“

„Ne, to bi prekeszno bilo.“

„Da pa csi bom jo jesz v eloj szlüzbsbenoj obleki naszledüvao, de njoj vesaszi v noszi, takse bestie szo dobro zapletene.“

„Csakajte malo“ je djala ta gospa, stera je grofica bila, pa je vesaszi prisla z szvojim szinom nazaj: „Gledajte, eti mojega szina krscsak pa dugi kaput de vam dober, szabla pa kapo pa midva vu nasa kocsúha vzemeva z szebom.“

„Dobro, tak de zse slo, milosztivna grofica.“

So je pa je oblekeo dugi kaput mladoga grofa, steri njemi je do glezsdzov szegno pa szi je njegov krscsak na glavo djao.

Za dve minuti potom je osztavila Ana cerkev z tov zsenszkov.

Tak kak ki je brezi dela, je so pomali za njima policajszki leidinand kadivsi szvoj cigari i obracsavsi vu roki palico. Za njim malo dale odzaja pa te grofice kola.

„Szve scse ne doma?“ pitala je Ana szvojo szprevajalico, kda szta zse szkoro pol vere sle szem-tam po meszti ino szo vulice szploh bole voszke i tmisnecse gracsuvale, „tü mi je celo neprijazno.“

„To je najbole ednaka pot, gospodicsina, mi szmo vüni, na konci meszta.“

Eden sereg mladih, larmajocsih lüdih szta szrecsale na poti. Eden sze je pred njidve posztavo, je Ano z razvüdzanim pogledom premero ino je djao toj sztaroj: „Aha csrszlo zelenje z vesznice, to sze mi zse vidi.“

„Neszramen cslovek to“, je djala Ana, pa njoj je vsza krv na obraz vdarila.

„Ne zburkajte sze, gospodicsina, mesztjanje szo malo bole zavüpani, kak vesznicsarje,“ je djala sztara, „vej ve vesaszi doma.“

Niksi nepoznani sztrah je obladao Anino szrce.

Vsze to sze njoj je csüdno i zvünredno vidilo, Bog moj, Bog moj, csi . . . nanes szi je miszliti ne vüpala, zse pri tom mislenji je bleda gratala. Bezsalal bi, pa nindri ni ednoga policaja ne, zgrabila je v zsepi szvoj rozsni venec ino je moliti zacschnola; „Mati, Marija, pomagaj mi!“

Sztara sze naglo v edno escse bole tmicsno vulico obrnola z njob, tü sze Ana naglo sztavi ino dene: „Gospa, je vasz zaisztino M-ojca poszlala po mene na zseleznico? Csi mi to vesaszi poszvedociti ne vete, nanes eden sztopaj vecs z vami vküp ne idem.“

(Dale.)

Drobizs. — Glászi.

Vu Budapesti sze je zgodilo, ka szo pijani decski vu noci dva nepoznaniva csloveka szreksali, steriva szta vszaki poszbeno sla pa szta sze jih ognoti stela. Ednoga szo vmarili, toga drügoga pa tüdi vsze zoszimicali. Pa dokecs je to eden delao, ovi szo okoli njega sztali i ga ratali „Vmori ga, vmori ga“ rekocs pa szo sze szmejali k szemi tomi. Eti taksi lüdih znán pri nasz li ne, szi miszli sto; jesz pa sze ne bojim povedati, ka vszi oni, steri sze med vami noresüvajo z predge, bozse szlüzsbe, z poszta, ki ne postüjejo zapovedi szv. materecerkve i bozse na veszelice gledocse, ka bi takse teh vszi vesinoli, szamo prilika njim je ne blüzi, kak je onim bila. Eli ne razbijajo teh pri nasz tüdi po noci okoli, kak divje zverine? Ne dajte sze moliti sztarisje. Csi vam szinovje ne poznajo bogavnoszti, csi sze noresüjejo ober vszega szvetoga, te zse ne imajo klice dobrega vu szebi pa csi szo ne pred vasimi ocsmi, szo ravno taksi, kak oni, od sterih vam eta pisemo. Doma scse drzsijo kaj dobrega z navade, na sirokom szveti sze pa njihova dobrota razkadi med zlocseszimi prijátlami, kak dim vu zraki. Gledajte, ka mi ne bodete prekeszno vervali.

(bi.)

Jeanne d'Arc, po nasem d'Ark Johanna je edna iz naj glaszovitnesih szvetic i manternic francuszkoga drzsanja. (Med szvetce je od Szv. Materecerkvi escse ne szpiszana, ali pravda za to pripesúvanje zse dugo tecse v Rimi R.)

Rodila sze je okoli 1410-ga leta pa je bila proszta paszterica, stera je Bogi verno szlüzsila. Gda szo 1429-ga anglezsje na francuszko vdarili, je, ona vdivsa vnoge nevole szvoje domovine i trplenje lüdsztva, szresno proszila Boga, naj sze jih szmiluje tak, ka je prikazen dobila, po steroj szi je dála napraviti velko belo zasztavo, na steroj na ednom kraji dva angela molita Ocsó Boga, na drügom kraji je pa med stirami zlatimi lelijami zlati napisz „Jezus i Marija.“ Z tov zasztavov je ona sla vszikdar naprej vu boji, pa kot je ona hodila z njov, szo anglezsje vszesirom pobegnoli.

Eto zasztavo szo doszega mao vu Orlean varosi vszako lelo z velkov szlovesznosztjov okoli noszili, pri steroj processiji szo vszi mesztni poglavarje i vojacje z püspekem i dühovnikami vred lao vzeli — nego szvet sze preminjava, dühovnicje szo kodisje, szamostanci szo pa vöztirani za volo szvoje vere iz lasztivne domovine pa zdaj je zapoved prisla od nevernoga ravnitelsztva drzsanja, ka obcsinszki poglavarje i vojszka ne szme vecs na to processijo idti, ar je to verszki szvétek. Tak dalecs je szleposzt ti neszrecsnih voditelov, ka vecs nancs szpomina dobrocsinitelov szvoje domovine ne postüje, ár szo eti dobrocsinitelje szveto zsivel. Grozovitne pokvarjenoszti lüdsztvo je pa li zebera, ar je lüdsztvo szamo ne bogse, kak oni! Ne bode za par let pri nasz tüdi tak? Od krsztsanszkoga lüdsztva viszi to!

(bi.)

Rednikov odgovor.

S. J. Ljubljana. Ne je mogocese v liszt szprejeti za volo ne zlozsnoszti. Ve po prilike ednok na krátei zse poprávim.

Cserenszovszki mladeneec v Ameriki. Lepe recsi szi piszao, ali ne moremo ti je v liszt djáti ár szi szi imena ne pod piszao. Pri vszakom rednistvi i zato pri nasem tüdi je notrivpelana tá právda, ka sze na ne podpiszana piszma ne du odgovor.

Dravec Alojzij South Bethlehem. Liszti i piszmo, ti je odposzlanlo. Le dale gorecsno naprej za császrt Marijino!

Frisch Jozsef Sv. Trojica. Dobleno 2 K. za liszt, 1 K., za dár nanjéga. Bog pláti.

Dári na szebestjanszko cerkev.

Na podobo szv. Szebestjana.

Z Poznanovec:

Jerjek Stevan	3 —	Gécsek Rozalija	— 40
Jerjek Franc	2 —	Gécsek Peter	— 60
Jerjek Jozsef	1 —	Komin János	1 —
Fliszar Ferenc	2 —	Serüga János	— 50
Celec Sandor	1 —	Serüga Jüdka	— 20
Celec Jozsef	2 —	Janzsa Jozsef	1 —
Vküp	11 —	Gombosi János	2 —
		Gombosi Anton	2 —
		Janzsa Mihál	1 —
		Janzsa János	2 —
		Miholics Lena	1 —

Z Salamenec:

Gombosi Peter szt.	1 —	Gombosi Peter	— 60
Gombosi Peter ml.	1 —	Horvát Alojzij	1 —
Gombosi Anton	1 —	Gombosi Bara	2 —
Gombosi Franc	1 —	Serüga Matjas	1 —
Gombosi Károl	1 —	Vküp	38 40
Gombosi Marija	1 —		
Gombosi Jozsef	1 —		
Gombosi Lena	1 —		
Gombosi Vilma	1 —	Csagran Jozsef	1 80
Gombosi János	1 —	Fujsz Jozsef	1 —
Gombosi Rozalija	1 --	Vküp	2 80
Gombosi Marija	1 —		
Gombosi Lizika	1 —		
Horvát Alojzij	1 —		
Horvát Anton	1 —		

Z Brezovec:

Komin Jozsef	1 —	Franc János	2 —
Komin Stevan	1 —	Szupi Franc	2 —
Komin Jula	— 40	Fujsz Mihál	1 —

Janzsa János	1 —	Drvarics Sándor	— 40
Kresmár Peter	1 —	Fujsz Mihal	2 —
Bankov Stevan	1 --	Fujsz Peter	1 —
Pintarics Matjas	— 50	Fujsz Franc	2 —
Margetics Jürjij	— 60	Fujsz János	2 —

Bokan Jozsef	2 —	Keréc Stevan	1 —
Fujsz Matjas	2 —	Küplen Sándor	2 —
Fujsz Jozsef	2 —	Hajdinják Jüríj	2 —
Keréc Janos	2 —	Zsöks Franc	2 —
Jerjek Matjas	2 —	Zelko Jozsef	2 —
Fujsz András	2 —	Fujsz János	2 —
Fujsz Mihal	2 —	Cör Jozsef	1 —
Vreecsics Janos	2 —	Fuisz Ivan	— 80
Hajdinjak Jozsef	2 —	Keréc Stevan	1 —
Küplen Jozsef	2 —	Fujsz Jüríj	2 —
Horvat Franc	— 60	Ficko Ferenc	— 84
Kozar Jozsef	2 —	Vreecsics Mihal	1 —
Fujsz Mihal	— 50	Duric Marija	— 60
Fujsz Mihál	2 —	Szupi Franc	.. 1 —
Horvat Franc	2 —		Vküp 59 74

Ki scsé med Amerikanskimi szlovenci Marijin liszt dáblati, naj sze obrné sz recsiov ali sz piszmom k Dra vec Alojziji mladenci v South Bethlehem Penna.
214. second str. i naj pri njem doliplácsa 65 centov,
60 za liszt, 5 za penez premenjávanje.

Klekli Jozsef,
plebános.

